

ki nimajo drugega namena, nego da se par nedorashih učencev in par nikdar sitih popov najde in napije, porabljala v svrhu kaljenja narodnega mira. Ako se hočejo prvaki opijaniti, — prosto jim. Ali oblast ima sveto dolžnost, da onemogoči vse, kar bi zamoglo vprizoriti narodnostno razburjenje z vsemi svojimi posledicami. Tako daleč menda še nismo na Koroškem, da bi smelo par svojo dolžnost pozabivših zaslepljenih popov udmačiti — ruske razmere!

Strela v cerkev udarila je v sv. Mohorju. Zadel je stolp. K sreči ni bilo nobene osebe tam in tudi vžgala ni.

Nadvojvoda Franc Ferdinand, naš prestolonaslednik, se nahaja zdaj v svojem lovskem gradu v Löllniga, kjer ostane do konca meseca.

Izgnubil se je mladenič Franc Perkonig, sin kovača in hišnega posestnika v Celovcu.

Pobegnil je neki kontoarist rudnika v Fragantu in odnesel 8000 kron. V Möllbrücknu so fantiča že vjeli.

Ogenj v Weisbriahu je nastal v gostilni „Ronacher“ ogenj, ki se je kmalu razširil na 14 objektov. Prišlo je 10 požarnih bramb, ki so ogenj s težkim trudom premagale.

Obesil se je 19 letni učenec Gašper Hammer iz Velikovca pred hišo svojih starišev v Husan pri Tinja.

Lep tiček je kaplan Hornböck v Plajburgu. Možičelj je bil svoj čas v Beljaku in se je delal tam za Nenca. V Plajburgu pa je vplival prvaški kaplan Božič toliko časa nanj, da je postal i Hornböck „Slovenec“. Zdaj hujska in zasmehuje napredne može po prvaških shodih. Treba bude fanta enkrat pošteno po pristih nasekati.

Po svetu.

„Hauptmann von Köpenik“ — pomiloščen. Znani čevljar Voigt, ki je svoj čas kot preoblečeni stotnik župana in blagajnika mesta Köpenik tako imenitno osleparil, je pomiloščen. Ljudje so zložili denarje skupaj, tako da bude vsak mesec 100 markov dobival. Treba je le fejšt slepariti in — ljudje te imajo radi.

Umori zamorcev so se zgodili v Springfieldu v Severni Ameriki. Neki zamorec je napadel neko belo žensko. Ljudje so ga zato živega sežgali. Potem je prišlo do krvavih dogodkov. Beli Amerikanci so napadli zamorski okraj in v ljutem boju se je umorilo čez 100 zamorcev. Šele vojaštvo je napravilo red.

Somišljeniki!

Kdor se strinja z našim delom, kdor razume in ceni našo nalogo, kdor ni naprednjak le na jeziku temveč tudi v dejanju, ta mora biti član našega

tiskovnega društva

(Pressverein).

Vsak član tega društva ima posoditi društvo 10 deset kron, ki se vrnejo in ki se tudi obrestujejo. Ta denar torej ni izgubljen, temveč se vrne na zahtevo z 4% obresti. Vsakdo ima lahko več deležev po 10 K, vsakdo pa vplača taki delež tudi lahko po obrokih (ratah).

Društvo ima namen, zagotoviti gospodarski, denarni temelj „Štajerca“, povečati list čim bolj, da zamore odgovarjati vsem zahtevam čitateljev, izdajati vsako leto „Štajerčev koledar“, ki bude nudil več koristnega in zabavnega čitiva kakor vsi drugi koledarji, — sploh ina naše tiskovno društvo namen, delati za izobrazbo, poduk, gospodarsko zboljšanje, delati za osvoboditev ljudstva od zatiranja in bede. Vsakdo bodi član, kajti izobrazba edino nas dovede do boljše bodočnosti.

Na delo!

Vodstvo tiskovnega društva „Štajerca“ v Ptuj.

Gospodarske.

Dajmo živini zraka!

Od kar je nekaj let sem, pričeli so naši kmetovalci vedno bolj opuščati pašo. To prihaja večinoma od tod, ker so se občinski pašniki razdelili ter odpustili občinski

čredniki; eno ali dveh živinčet pa se ne zdi vredno našim ljudem posebej čuvati. Ne rečemo, da je včasih bolj komodno rediti živino v hlevu, nego na paši, toda nespodbita resnica je, da je za živino paša vendarle bolj zdrava. Ravno od onih časov, od kar se je paša opustila, vidimo da je naša živina mnogo bolj podvržena raznim boleznim, kakor je bila prej. To spoznamo posebno tam, kjer imajo zavarovalnice za govejo živino. Kjer se živina pase, izhajajo prav dobro še z 1 odstotno zavarovalnino in še si denejo kaj na stran, drugod pa še z 1½ odstotno zavarovalnino ne morejo kriti vseh nesreč. Zato bi svetovali našim živinorejcem, naj začnejo svojo govejo živino zopet pasti.

Povsod pa ni to mogoče, bodisi iz uroka, ker ni pašnikov ali pa tudi radi tega, ker ni v družini nikogar, ki bi se hotel ali mogel ukvarjati z varovanjem živine na paši. Temn priporočamo nekaj drugega.

Svež zrak je za živalsko življenje velike važnosti. Ako dobiva živina svež, čist zrak, ne ostane samo zdrava in trpežna, marveč ona uporablja tudi mnogo boljše pičo in mlečne krave tudi boljše molzejo. Zato moramo poskrbeti, da ne manjka živini svežega zraku. Če pa pogledamo v naše hleve, vidimo v večini njih, da diha živina mesto svežega, od gnoja, gnojilnice in živali samih okužen zrak, kar je seveda nezdravo in kakor smo ravno videli, tudi negospodarsko. Dajmo toraj živini svežega zraka!

To dosežemo najlažje s tem, da spuščamo živino večkrat v poseben, ograjen prostor, kjer se prosto giblje. Tak prostor je najboljši napraviti blizu hleva, kdor pa nima ob hiši zemljišča, napravi ga lahko tudi nekoliko bolj oddaljeno. Dobro je, če je prostor, ki smo ga odbrali, nekoliko obraščen z drevjem, ki bo dajalo živini senco. Če je voda tu, toliko boljše. Da ne bo živina uhajala in je ne bo treba posebe čuvati, ogradi naj se ta prostor z leseno ograjo ali pa, če imamo kamnje na razpolago, naj se obzida. Ako ni na prostoru drevja, zasadimo ga, toda ne premlado, marveč že odraslo. Tako drevje moramo pa obdati s trnjem ali s koli, da ga živina ne prelomi ali pa obje.

Kdor ne goni živine na pašo, moral bi imeti vsaj tak prostor za spuščanje živine. V kratkem bi spoznal na svoji živini, kako dobro ji je svež zrak. Zato ne obotavljajte se predolgo in priskrbite si to malenkost, ki je velike važnosti v živinoreji.

Kakor gre človek poleti zjutraj in zvečer rad na zrak, tako dela rada tudi živina. Kakor ne dopada tebi, kmetič v večnem zaporu, tako ne dopada tvoji živini, zato pa hodi in stori, kar smo ti svetovali. Št.

Letošnje pomanjkanje krme. (Poročilo deželne sadje- in vinorejske šole v Mariboru.) Zadnje dve številki tega lista sta govorili o letošnjem pomanjkanju krme in sta dali dobre nasvete, kako si lahko živinorejec pomaga. Po pravici se je opozarjal na važnost poznih setvin, ki je tem večja, ker imamo sedaj precej dežja. Ravno tako važna, kakor pozna setvina, pa bo letos za nas otava; gledati moramo, da je nakosimo kolikor mogoče mnogo. Ker pa se je za to začelo deževje prepozno, moramo gledati, da nadomestimo zamujeno s hitro učinkujočimi gnojili. Tako gnojilo je v prav posebni meri gnojnica, ki se naj zato splošno rabi, ker je zelo primerna. Ker pa marsikateri živinorejec ne bo imel gnojnice v dovoljni množini, moramo seči po drugem, hitro učinkujočem gnojilu, in ta je čilski soliter. Čilski soliter, ki se ga sicer kmet po pravici boji rabiti, nam bo ravno letos izvrstno služil. Tudi se nam bo dobro plačal. Le primerjajmo cene za krmo, kakor so bile nekadaj, z današnjimi, ki pa se bodo gotovo še zvišale. Predno pa rabimo čilski soliter, moramo grude, ki se najdejo mogoče v njem, raztočiti in potem približno tako debele kakor je koruza, potrositi na travo ko je suha. Na jeho računimo 60 kg, na hektar pa en meterski stot naenkrat in sicer se to naj zgodi kakor hitro je mogoče. Kupi se čilski soliter najbolje s pomočjo podružnic kmetijske družbe in zadrug; na ta način se dobi mnogo ceneje in dobi ga lahko tudi oni, ki se sedaj ravno nima denarja, ki pa ga bo plačal v jeseni s tem, kar bo dobil za sadje in vino. Dalje moramo posvetiti raznim odpadkom ki jih sicer, ko je dosti krme, ne porabimo, sedaj več pozornosti. Taki odpadki so letos sadne vinske tropine. Imajo približno isto redilno vrednost ko dobra zimska žitna slama, in če so nepokvarjene in pravilno krmiljene, uplivajo zelo ugodno na zdravje živine. Kar se ne more skrmiti sveže, naj se shrani. Najboljše je, če posušimo tropine na zraku, ali če vlačimo sveže tropine v stare sode, ki niso več za shranjevanje pijače, v kadi in zaboje. Za sušenje rabimo mnogo prostora in če je vreme mokro, nam tropine rade splesnijo in so potem za krmljenje neprimarne. Drugo sredstvo je preprosto, ceno in se naj rabi posebno tam, kjer nimamo primerne prostora za sušenje, pač pa dovolj prazne posode. Skrbno pa moramo gledati na to, da pride do vlačitih tropin kolikor mogoče malo zraka; to se doseže s tem, da jih dobro stlačimo, zamašimo razpoke posode z ilovico in posodo skrbno in trdno zapremo. Sveže in suhe tropine lahko krmimo živini in svinjam; živini jih dajemo kot tretjino dnevne piče, svinjam pa polovico. Tudi listnate in igličaste vejice bi se naj letos kolikor mogoče krmile. Listje topole, bresta, jesena, vrbe, bukke, lipe, jelše in lešnika, ki ga vzamemo v avgustu, ima približno isto redilno vrednost, ko senska detelja; še večjo redilno vrednost imajo vršiči, ki jih trsu prirežemo meseca avgusta. Z bakreno galico poskropljene rozge in listje sicer ne škoduje živinemu telesu, pač pa vpliva zelo neugodno na mleko; zato ga bomo krmili živini, ki ne doji ali pa ga pred krmljenjem oprali. Drevesno listje se lahko krmili, ali sveže, zeleno, ali pa tudi suho. Če ga hočemo sušiti, povežemo, vejevje v snope in jih potem postavimo navpično, a tako daleč narazen, da ima zrak med posamez-

nimi snopi dovolj prostora. Tudi se naj sedaj potrgajo sadnemu drevju divji poganjki; s tem dobimo krmo in tudi drevesu ustrežemo. Končno bi še opozarjali na to, da se da zrelo orožje v spomladi po rezi ali tudi že med zimo prinesiti iz vinogradov in skrmiti. Ima sicer zelo mnogo redilnih snovij, a je zelo težko prebavno, zato ga moramo s primernimi stroji razrezati. Vinorejec Wibmer na Ptuj si je že lani kupil en tak stroj in je dosegel z njim zelo lepe uspehe. Tak stroj pa stane z vožnino in carino okoli 360 K, zato si ga mal posestnik ne more nabaviti. Isto pa dosežemo, če rozje zrežemo v reznem stroju in ga potem zmeljemo ali stolčemo s pehi. Država je sicer obljubila izdatno pomoč, a tudi sami moramo gledati na to, da bomo to veliko nevarnost kolikor mogoče brez škode za našo živinorejo odvrnili. Erhard.

Podprite preobloženo sadno drevje! — Po nekod je sadno drevje letos tako obrodilo, da se kar lomí. Osobito jablane, pa tudi hruške so preobložene. Naši kmetovalci vidijo dostikrat, kakšna nevarnost preti sadnemu drevesu, pa ne da bi pomagali! Rajši puste, da se drevo pokvari, nego da bi podložili preobložene veje s kako rogovičjo ali s kolom. Priporočamo toraj, naj se to delo, kjer je potreba, opravi. Če pride vihar bo prepozno.

Kedaj je prečistiti sadno drevje? — Najboljši čas za čiščenje sadnega drevja je v poznem poletju, ko se je sadje pobralo. Ako čistimo drevje pozimi, ne znamo dobro, katere veje naj se odstranijo in katere naj se puste, nadalje, katere veje so suhe ali na pol umrle in katere so čvrste in zdrave. Sedaj se to lažje spozna. To delo drevesu nič ne škoduje. Rana, ki se napravi v avgustu ali septembru na drevesu so celo boljše zaraste. Nekatero drevje, kakor je n. pr. oreh, se ne sme niti drugače obrezovati in čistiti razun poletja. Zato priporočamo našim kmetovalcem, naj pogledajo sedaj, ko bo kaj več prostega časa, nekoliko okoli svojega sadnega drevja in naj odstranijo na njem vse one veje, ki se krizajo, nadalje one, ki so se posušile ali usihajo in sploh vse, kar je drevesu odveč.

Listnica uredništva in upravnništva.

Josef Schori, Maribor: Denar sprejeli. Plačano do 1. 1. 1909. Hvala! — **Jakob Mlakar, Zg. Pristova:** Vprašajte pri pošti glede lista; mi posljemo list redno vsaki petek. — **Anton Belinc Bračna vas:** Dovoljeno do 1. 9. 1908. — **A. K. G. št. 1074:** Plačano do 1. 9. 1908. — **M. Valentinitsch Beljak:** Plačano do 1. 4. 1909. Hvala! — **J. M. 2702, Vresnice:** List se redno odpošilja. Vprašajte pri pošti. — **Uršaj Jos. 3413:** Kakor zgoraj.

Loterijske številke.

Gradec, dne 8. avgusta: 14, 9, 50, 42, 45.
Trst, dne 14. avgusta: 65, 75, 86, 19, 23.

Opozarjamo svoje cenjene čitatelje na firmo Hans Konrad, prva fabrika ur in c. k. dvorni liferant v Brixiu št. 227 na Češkem. Priporočamo fabrikate te firme najtopleje. Izvrstno blago! Dokaz temu, da je firma z zlatimi in srebrnimi kolonami ter cesarskim orlem odlikovana. Firma ima tudi v inozemstvu dobro ime in eksportira na vse kraje sveta. Glavni cenik z nad 3000 podobami se dobi na zahtevo zastoj in franco.

Zanimiv glavni cenik z 3000 podobami zastoj in franco pošilja vsakomur prva fabrika ur in c. k. dvorni liferant v Brixiu št. 227 na Češkem, c. in k. dvorni liferant v Brixiu št. 1363 (Česko). Ta krásni katalog vsebuje natatne slike zadnjih novosti v urah, srebrnem, godbeem, usnemem, e lenem blagu in domačih predmetov itd. Nikdo ne zamudi, zahte-ti ta cenik!

Nova obratna industrija, katera v resnici hitro napreduje, je avstrijska parobrodna družba **Austra-Amerikana** v Trstu. — Ona je svetenja za obiskovalce k deželni razstavi v Rio Janeiro v Braziliji (južna Amerika) od 15. junja do 7. septembra ker je naš trgovini in veliki industriji v vsaki važni to, vožno oeno 40% znižati. — Pri glavnem zastopniku — **Simon Kmetzler** v Ljubljani, kolodvorska ulica štey. 26, sprejemajo se naznanila, in prodaja vožne liste za tja in nazaj z ceno K 960 — I. razred, K 720 — II. razred z izborno hrano in pristno pijačo, zdravnikom, zdravila itd. to je vsakemu na razpolago. — Potovanje lahko se nastopi mesečno enkrat z enoletno veljavo vožnega lista. — Prodajajo se tudi za kratke zabave takrekoče zdravilne in krepilne vožnje od Trsta na Patras, Palermo, Ne-pel in nazaj vožni liste, in sicer K 250 — I. razred, K 150 — II. razred, vozi se s taitnimi parniki, kateri vozijo proti in od New Yorka, New-Orleans itd.; ori tej priliki je mogoče si ogledati znane lepe kraje n. pr. Promosor, Grško, Italijansko, Špansko itd. kar je obudovanja vredno. — Parniki so po največjem sistemu in s-car: z dvema vretenca, brezlični brzojav, termotank, telemotor, električna razsvetljava in zračenje, kopalništva in naprej zgrajeni, torej se najtopleje priporočajo.

Pridni viničar

z 5—6 delavskimi ljudmi se pod zelo ugodnimi pogoji na nekem sadnem in vinogradniškem posestvu eno uro od Maribora sprejme. Ponudbe upravnistvu lista. 602

Oženjeni majer

katerega žena bi zamogla oskrbeti svinje, se sprejme. Vpraša se pri g. Max Straschill, prodajalna žganja v Ptuj. 606